

НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ЛІЦЕЮ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ: АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Голуб Н. Б., докт. пед. наук

Розроблення кожної принципово нової методики починається із осмислення суті новизни, факторів, що її спричинили, вивчення реалій, щоб з опорою на все це розробити продуктивний механізм формування нового освітнього продукту.

Важливість підліткового віку психологи визначають тим, що саме в цей період формуються переконання й погляди на життя, на світ і людей у ньому; школярі, усвідомлюючи себе, свої можливості, уподобання, обираючи моральні цінності, визначають перспективи й будують плани на майбутнє. У процесі становлення особистості життя набуває певного сенсу. Усе це вчені називають підґрунтям для формування емоційного інтелекту.

Аналіз анкетування учнів експериментальних закладів дав змогу виявити такі проблеми:

- учні здебільшого не володіють навичками самохарактеристики, що є показником недостатньої роботи над самоусвідомленням, самовизначенням;
- бракує цілісного сприйняття української мови як шкільного предмета, його значення й життєвої перспективи;
- у значній кількості реципієнтів немає чіткого уявлення про емоційну сферу й усвідомлення суті своїх емоцій;
- 28,7% відповідей учнів засвідчили критичну ситуацію емоційного вигорання;
- близько 50% учнів не мають чіткого уявлення про суспільні виклики, до яких вони мають бути готові після закінчення школи;
- школярам бракує досвіду роботи з виявлення навчальних і життєвих проблем, пошуку шляхів і дієвих способів розв'язання їх.

Для соціалізації учнів, формування в них активної життєвої позиції, світогляду зрештою, важливо формувати ставлення до багатьох подій, явищ, проблем тощо. Ключовими словами тлумачення поняття «ставлення» дослідники називають «почуття», «оцінювання», «відчуття». Важливість формування ставлень полягає в тому, що цей процес передбачає залучення багатьох мисленневих операцій (аналіз, порівняння, синтез), що сукупно продукують думки, розвивають відчуття, сприяють появі ідей.

Сформоване ставлення до предмета, людини, події, явища тощо визначає правила поведінки з ним. За висновками психологів, індивідуально-ціннісна система суб'єктивно-оцінних ставлень є базисом особистості. Відповідно розвиток дитини тісно пов'язаний із формуванням у неї системи ставлень. Важливо знати, що сформована система ставлень захищає людину від різних маніпуляцій і шкідливих впливів.

Виявлені у процесі аналізу проблеми підтвердили наші прогнозування. Експериментальна методика компетентнісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею на рівні стандарту буде спрямована на розвиток емоційної, пізнавальної, духовно-моральної й особистісної сфер учнів.

Анотація. У статті подано аналітику, важливу для розроблення експериментальної методики компетентнісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею. Авторка звертає увагу на вікові особливості учнів, акцентує на важливості їхнього емоційного розвитку. Висвітлюючи результати анкетування школярів, дослідниця водночас окреслює основні орієнтири в роботі вчителя: робота над самовизначенням учнів, сприяння цілісному сприйняттю української мови, емоційному розвитку школярів, підготовка їх до багатьох життєвих викликів, набуття суб'єктного досвіду. Одним із показників ефективності методики авторка вважає сформовану систему ставлень.

Ключові слова: самовизначення, система ставлень, емоційний розвиток, соціалізація, експериментальна методика.